

інструментарієм, за допомогою якого можна суттєво полегшити доступ інших дослідників до бази даних; г) візуалізація інформації за допомогою карти (у перспективі можливо додати зберігання координат губерній та повітів для відображення інформації покажчика на карті, тобто перетворити просту історичну базу даних на геоінформаційну).

Загалом слід підкреслити, що під час перегляду й аналізу структури предметного покажчика видань матеріалів земської статистики Російської імперії, укладеного В. М. Григор'євим, було з'ясовано, що реляційна база даних на його основі може бути досить легко побудована. Важливість та потенційна ефективність такої бази даних обґрунтована на прикладі аспектів і сюжетів, сформульованих у вигляді проблемних питань, на які можна отримати логічні й аргументовані відповіді за допомогою даних цього предметного покажчика. На даний час виконана більша частина проектування бази даних, а саме розроблені перші версії ER-діаграми, які враховують структуру покажчика та в яку, можливо, у разі потреби на заключному етапі будуть внесені певні уточнення з огляду на розглянуті питання, які потребують спеціальної уваги.

Список використаних джерел

1. Григорьев В. Н. Предметный указатель материалов в земско-статистических трудах с 1860-х годов по 1917 г.: в 2-х т. / В. Н. Григорьев. М.: ЦСУ Союза ССР, 1926. Т. 1. 338 с.
2. Григорьев В. Н. Предметный указатель материалов в земско-статистических трудах с 1860-х годов по 1917 г.: в 2-х т. / В. Н. Григорьев. М.: ЦСУ Союза ССР, 1927. Т. 2. 380 с.
3. Дейс К. Дж. Введение в системы баз данных: изд. 8-е / К. Дж. Дейс; под ред. С. Н. Тригуб, перевод с англ. К. А. Птицын. М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. 1328 с.

Людмила Озерова

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ

Вимоги часу, потреби суспільства чекають від освітнього процесу постійного реформування та удосконалення. Фізичне і моральне здоров'я, підростаючого покоління є показником сталого розвитку нації. Здоров'я дитини, її соціально-психологічна адаптація і розвиток багато у чому залежить від середовищем, у якому вона живе.

На одному рівні з освітніми цілями вагомою метою сучасної школи є формування освіченої, та здорової особистості, особистості яка націлена на збереження власного здоров'я та здоров'я свого оточення через здорове

навколишнє середовище.

Здоров'я молодого покоління є запорукою стабільного розвитку суспільства загалом. Саме тому наскрізною лінією вивчення усіх навчальних дисциплін середньої освіти є «Здоров'я і безпека», а серед основних компетентностей випускника згідно Концепції «Нова українська школа» є екологічна грамотність і здорове життя [3, с. 20].

На сучасну школу покладається завдання виховання компетентної особистості, яка не тільки володіє знаннями в галузі зміцнення та збереження здоров'я, а й уміє застосовувати їх у житті, діяти адекватно у різних ситуаціях, адаптуватися до складних соціальних умов, долати життєві труднощі, підтримувати своє здоров'я. У цьому контексті актуалізується готовність учителя до формування в учнів знань, умінь і навичок збереження і зміцнення власного здоров'я [1, с. 13].

Здоров'язберігаюча технологія – це сукупність засобів, методів, форм, методичних прийомів організації, проведення та управління освітнім процесом, що спрямовані на збереження, формування та зміцнення здоров'я учнів [2]. Поняття «здоров'язберігаючі технології» об'єднують в собі всі напрями діяльності освітнього закладу, щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів.

Під здоров'язберігаючими технологіями різні дослідники розуміють: «сприятливі умови навчання дитини у школі (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та виховання); оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм); повноцінний та раціонально організований руховий режим» [1, с. 6]. Найбільший потенціал для реалізації існуючих освітніх технологій здоров'язберігання, які сприятимуть формуванню у учнів компетентностей здоров'язберігання мають такі шкільні предмети як географія, біологія, основи здоров'я та фізична культура.

Розглядаючи класифікацію існуючих технологій здоров'язберігання О. Ващенко виокремлює такі типи:

– здоров'язберігаючі – технології, що створюють безпечні умови для перебування, навчання та праці в школі та ті, що вирішують завдання раціональної організації виховного процесу, відповідність навчального та фізичного навантажень можливостям дитини;

– оздоровчі – технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я учнів, підвищення потенціалу здоров'я: фізична підготовка, фізіотерапія, гімнастика, масаж, фітотерапія, музична терапія;

– технології навчання здоров'ю – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок (керування емоціями, вирішення конфліктів тощо), профілактика травматизму та зловживання небезпечними речовинами, статеве виховання [1, с. 8].

Ці технології реалізуються завдяки включенню відповідних тем до

предметів загально навчального циклу, введення до варіативної частини навчального плану нових предметів, організації факультативного навчання та додаткової освіти;

– виховання культури здоров'я – виховання в учнів особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини».

Здоров'язберігаючі технології навчання спрямовані на формування в учнів якостей особистості, які сприяють зміцненню та збереженню здоров'я, формуванню цінностей про здоров'я як надбання, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини та здоров'я довкілля, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя.

Знання, володіння і застосування здоров'язберігаючих технологій є важливою складовою професійної компетентності сучасного педагога. Учителі у тісному взаємозв'язку з учнями, батьками, медичними працівниками, практичними психологами, соціальними педагогами та соціальними працівниками, усіма тими, хто зацікавлений у збереженні і зміцненні здоров'я дітей, спроможні створити здоров'язберігаюче освітнє середовище.

Список використаних джерел

1. Волкова І. В. Поняття «здоров'язберігаючі технології» та їх класифікація. URL: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua> (дата звернення: 19.03.2021 р.).
2. Інноваційні технології при використанні здоров'язберігаючих прийомів на уроках. URL: <https://vseosvita.ua/library/innovacijnitehnologii-pri-vikoristanni-zdorovazbeigacih-prijomiv-na-urokah-u-pocatkovij-lanci111263.html> (дата звернення: 20.03.2021 р.).
3. Концептуальні засади реформування середньої школи. Нова українська школа. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html> (дата звернення: 20.03.2021 р.).

Володимир Осіпенко

ВИКОРИСТАННЯ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

На сучасному етапі інформатизації суспільства, все більшого поширення в освітньому процесі набувають технології доповненої реальності, які допомагають підготувати спеціалістів високого рівня в будь-якій сфері.

Доповнена реальність (англ. augmented reality або AR) – це